

Sygn. akt: I C 812/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2018 r.

Sąd Rejonowy w Zawierciu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Agnieszka Wolak
Protokolant:	stażysta Sylwia Duma-Syrek

po rozpoznaniu w dniu 15 czerwca 2018 r. w Zawierciu

sprawy z powództwa (...) 2 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny z siedzibą w G.

przeciwko A. S.

o zapłatę

- zasądza od pozwanej A. S. na rzecz powoda (...) 2 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny z siedzibą w G. kwotę 7 341,71 (siedem tysięcy trzysta czterdzieści jeden 71/100) złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 29.09.2016r. do dnia zapłaty;
- oddala powództwo w pozostałej części;
- odstępuje od obciążenia pozwanej kosztami procesu.

Sygn. akt I C 812/17

UZASADNIENIE

Powód (...) 2 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny z siedzibą w G. wniósł pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym o zasądzenie od pozwanej A. S. kwoty 23 163,68 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 23 015,62 zł od dnia 29.09.2016r. oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że przedmiotowa wierzytelność powstała w wyniku zawarcia przez pozwaną z (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. w dniu 20.08.2015r. umowy pożyczki nr (...). Pomimo precyzyjnie ustalonych w umowie zasad zwrotu pożyczonej kwoty strona pozwana nie wywiązała się z warunków umowy. Wierzyciel pierwotny dokonał przelewu przysługującej mu od strony pozwanej wierzytelności na rzecz powoda. Zbycie wierzytelności nastąpiło zgodnie z art.509 kc, tym samym powód uzyskał legitymację czynną w niniejszym postępowaniu. Ponieważ pozwana nie dokonywała spłaty pożyczki zgodnie z ustaleniami umownymi, umowa została wypowiedziana i z dniem 18.08.2016r. stała się wymagalna. Na żądanie pozwu składa się kwota 23 015,62 zł z tytułu zobowiązania strony pozwanej na dzień sporządzenia pozwu wraz z dalszymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia

następnego po wytoczeniu powództwa oraz kwota 148,06 zł, stanowiąca sumę opłat oraz kosztów dochodzenia zaległej należności naliczone zgodnie z warunkami umowy pożyczki.

W dniu 30.12.2016r. Referendarz sądowy Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym sygn. akt VI Nc-e 1659234/16, uwzględniający żądanie pozwu w całości. (k.40. akt)

Pozwana A. S. wniosła skutecznie sprzeciw od nakazu zapłaty, wnosząc o uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa ponad kwotę 3 910,39 zł. Pozwana podnosiła, że umowa pożyczki dotyczyła kwoty 8 000 zł. Z tej kwoty na rzecz powoda dokonała spłaty pożyczki w wysokości 4 089,61 zł. Doliczone przez powoda odsetki są odsetkami lichwiarskimi i zdaniem pozwanej są niedopuszczalne i sprzeczne z prawem. Powód może domagać się jedynie odsetek ustawowych, które jest gotowa zapłacić. Jej sytuacja jest bardzo trudna. Jest na emeryturze, której wysokość wynosi 1264 zł, z czego Komornik strąca 376,76 zł. Oprócz tego jest obciążona spłatą pożyczek bankowych. Nie posiada majątku. Emerytura stanowi jej jedyne źródło utrzymania. Zaciągnięta w SMS Kredyt pożyczkę w kwocie 8 000 zł przeznaczyła w całości na konsolidację pożyczek. (k.5-9 akt)

Zgodnie z postanowieniem z dnia 10.02.2017r. Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie przekazał sprawę do rozpoznania Sadowi Rejonowemu w Zawierciu, jako sądowi właściwości ogólnej dla pozwanej. (k.12 o. akt)

W pismach procesowych z dnia 9.06.2017r. i 30.08.2017r. pełnomocnik powoda ustosunkował się szczegółowo do zarzutów pozwanej zawartych w sprzeciwie oraz przedstawił dowody z dokumentów (k.17-32, 38 -63 akt), podtrzymując stanowisko zawarte w pozwie. Pełnomocnik powoda przyznał, że pozwana uregulowała część należności w wysokości 4089,61 zł i w piśmie z dnia 30.08.2017r. szczegółowo przedstawił sposób zaksięgowania dokonanych wpłat. Ponadto sprecyzował, że na kwotę objętą żądaniem zapłaty składają się : pozostała do zapłaty część kapitału – 7 024,26 zł, pozostała do zapłaty część opłaty operacyjnej – 15 634,50 zł, pozostałe do zapłaty odsetki umowne liczone za cały okres trwania umowy w wysokości 227,50 zł, odsetki za okres opóźnienia w spłacie uiszczonych przez pozwaną poszczególnych rat w wysokości łącznej 16,57 zł, odsetki ustawowe za opóźnienie, liczone od pozostałej do zapłaty kwoty kapitału od dnia wymagalności, to jest od 18.08.2016r. do dnia sporządzenia pozwu w wysokości 56,58 zł oraz kwoty 56,21 zł tytułem kosztów działań windykacyjnych w postaci monitów i wezwań telefonicznych i kwota 148,06 zł tytułem pozostałych kosztów działań windykacyjnych, zgodnie z treścią zawartej umowy.

Podczas rozprawy w dniu 15 czerwca 2018r. pozwana oświadczyła, że podtrzymuje stanowisko wyrażone w sprzeciwie od nakazu zapłaty. Wniosła o zwolnienie jej od kosztów postępowania w sprawie z uwagi na sytuację majątkową, osobistą i zdrowotną w jakiej się znajduje. (k.66 akt)

Sąd Rejonowy ustalił i zważył co następuje:

Mając na uwadze stanowiska stron Sąd dopuścił dowód z dokumentów przedstawionych przez stronę powodową, to jest umowy pożyczki z dnia 20.08.2015r. zawartej przez pozwaną wraz z załącznikami: harmonogramem spłat, tabelą opłat i prowizji, regulaminem pożyczek SMS Kredyty, formularzem informacyjnym dla ustalenia warunków na jakich udzielono pozwanej pożyczki oraz charakteru, wysokości i wymagalności dochodzonych pozwem roszczeń.

Ponadto dopuszczono dowód z pism kierowanych do pozwanej z dnia 17.09.2015r., 05.05.2016r., 13.06.2016r. oraz wypowiedzenia umowy pożyczki z dnia 12.07.2016r. dla ustalenia wymagalności roszczeń wynikających z umowy pożyczki oraz na okoliczność informowania pozwanej o nabyciu wierzytelności przez powoda. (k.25-32, 45-60 akt)

Strona powodowa przedstawiła także umowę sekurytyzacji zawartą pomiędzy powodem a (...) Spółką z o.o. w dniu 07.09.2015r. z wyciągiem nabytych wierzytelności dla wykazania legitymacji czynnej powoda i nabytych przez niego wierzytelności (k.61-63 akt)

Natomiast pozwana załączyła do sprzeciwu potwierdzenia dokonanych przez nią wpłat 7 rat w kwotach po 584,23 zł, to jest na łączną kwotę 4 089,61 zł. (k.9 akt)

Jak wynika z przedstawionych przez stronę powodową dokumentów, na podstawie umowy z dnia 20.08.2015r. pozwanej udzielono pożyczki w kwocie 8 000 zł, natomiast wysokość opłaty operacyjnej naliczonej za cały okres obowiązywania umowy określono na kwotę 18 303,81 zł. Wysokość odsetek umownych za cały okres obowiązywania umowy ustalono w wysokości 1 742,41 zł. Przez co całkowita kwota do zapłaty przez pożyczkobiorcę ustalona na dzień postawienia do dyspozycji pożyczkobiorcy całkowitej kwoty pożyczki zgodnie z umową wyniosła 28 046,22 zł. Zgodnie z § 3 umowy oprocentowanie pożyczki ustalono na 10% w stosunku rocznym w całym okresie obowiązywania umowy. Przy czym umowa przewidywała, że wysokość odsetek nie może przekraczać wysokości odsetek maksymalnych określonych w art. 359 § 2¹ kc.

Pożyczka miała być spłacona w 48 miesięcznych równych ratach w kwotach po 584,23 zł do 20. dnia każdego kolejnego miesiąca, począwszy od dnia 20.09.2015r., czyli do 20.08.2019r. Pozwana wpłaciła 7 rat, ostatnią w dniu 1.04.2016r. (k.9 akt).

Z uwagi na opóźnienia w zapłacie kolejnych rat i brak reakcji na przesłane przez powoda monity, w dniu 12.07.2016r. skierowano do pozwanej wypowiedzenie umowy pożyczki z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia, liczonego od dnia 19.07.2016r. W związku z wypowiedzeniem umowy pozwana wzywano do zapłaty zaległości w kwocie 1 793,33 zł. (k.27 akt)

Pozwana A. S. zeznała, że umowę pożyczki zawarła przez pośrednika w Z. w biurze, które pośredniczy w udzielaniu pożyczek. Pożyczka ta została przeznaczona na skonsolidowanie innych pożyczek. Otrzymała gotówkę i dzięki temu spłaciła pozostałe swoje pożyczki. Szukała firmy, która by zaproponowała konsolidację jej innych pożyczek, ale to się nie powiodło. To pośrednik wskazał pozwanej firmę (...), z której mogła otrzymać pożyczkę w większej kwocie. Przedstawiła tylko zaświadczenie z ZUS o wysokości emerytury i dowód osobisty. Wtedy pozwana otrzymywała emeryturę bodajże w wysokości 1100 zł miesięcznie, a rata od początku wynosiła 584,23 zł. Początkowo starała się płacić raty terminowo i wpłaciła 7 kolejnych rat. W tym momencie przerwała spłatę, ponieważ znalazła się w bardzo trudnej sytuacji i nie była w stanie płacić więcej. Pozwana jest osobą schorowaną, cierpi na kilka przewlekłych schorzeń. Opłaty musi regulować na bieżąco. Pozwana dodała, że przechodząc na emeryturę w 2010r. była już osobą zadłużoną, gdyż została zwolniona z pracy w 1994r. z przyczyn organizacyjnych. Miała świadczenia tylko przez rok. Potem krótko pracowała, ale się rozchorowała. Przez dość długi okres czasu nie miała żadnych dochodów i korzystała tylko z opieki społecznej. Wtedy zaczęła się zapożyczać. Musiała też przeprowadzić remont w mieszkaniu, bo przez wiele lat nic w nim nie robiła. Na ten cel też wzięła pożyczkę.

Biorąc pożyczkę w 2015r. sądziła, że ją spłaci. Ustalona rata mieściła się w granicach jej możliwości tym bardziej, że trochę pomagała jej rodzina. Jednak po spłacie 7 rat nie była już w stanie spłacić więcej. Pozwana wiedziała, że spłata pożyczki została rozłożona na 48 miesięcy. Nie zdawała sobie do końca sprawy z tego, że w umowie określono opłatę operacyjną na ponad 18 000 zł. Chciała się oddłużyć, a jeszcze bardziej się zadłużyła. Pozwana stwierdziła przy tym, że biorąc pożyczkę nie oceniała tego racjonalnie, że aż przez 4 lata ma spłacać pożyczkę w wysokości 8 000 zł. Gdyby się lepiej nad tym zastanowiła, to pewnie by tej pożyczki nie wzięła. Pozwana nie wie, na co miała być przeznaczona opłata operacyjna, nikt jej tego nie wyjaśnił. Nie wiedziała też, jakie jest oprocentowanie. Podpisała umowę, którą przedstawił jej pośrednik. Przyznała jednak, że otrzymała kopię tej umowy. Jednak, gdy już zaczęła spłacać pożyczkę, to od umowy nie mogła odstąpić. W rozmowach telefonicznych strona powodowa żądała jedynie, żeby wpłacała dalej ustaloną ratę, lecz pozwana nie była w stanie płacić raty w kwocie ponad 500 zł. Tłumaczyła w rozmowach w jakiej sytuacji się znalazła. Poza tą pożyczką spłaca jeszcze pożyczki bankowe w A. Bank. Przez to nie miała zdolności kredytowej i zdecydowała się na umowę poza bankową. Zwracała się do strony powodowej o ustalenie mniejszej raty albo zawieszenie spłaty, ale odpowiedź była tylko jedna, że ma płacić ustalone raty. Między innymi dlatego zaprzestała dokonywania wpłat. Pozwana stwierdziła przy tym, że jest skłonna spłacić pożyczkę w łącznej kwocie 8000 zł z odsetkami. Nadal znajduje się w bardzo trudnej sytuacji. Mieszka sama, w opłatach za mieszkanie pomaga jej syn. Jej emerytura wynosi ponad 1200 zł, ale z uwagi na zajęcie komornicze otrzymuje tylko 900 zł miesięcznie. Miesięczne wydatki obejmują dobrowolną spłatę pożyczek bankowych, koszty żywności i leczenia. Przede wszystkim leczy się z

powodu astmy oskrzelowej, przebyła leczenie radiojodem na tarczycę, ma nadciśnienie i schorzenia kręgosłupa. Na leki przeciętnie wydaje 150-200 zł miesięcznie. Nie ma uprawnień do darmowych leków, gdyż ma 67 lat.

Pozwana wniosła również o zwolnienie jej od kosztów procesu z uwagi na sytuację, w jakiej się znajduje. (k.66 o. akt)

Jak wynika z dodatkowych wyjaśnień pełnomocnika powoda zawartych w piśmie z dnia 30.08.2017r. na dochodzoną w niniejszej sprawie kwotę składają się : pozostała do zapłaty część kapitału – 7 024,26 zł, pozostała do zapłaty część opłaty operacyjnej – 15 634,50 zł, pozostałe do zapłaty odsetki umowne liczone za cały okres trwania umowy w wysokości 227,50 zł, odsetki za okres opóźnienia w spłacie uiszczonych przez pozwaną poszczególnych rat w wysokości łącznej 16,57 zł, odsetki ustawowe za opóźnienie, liczone od pozostałej do zapłaty kwoty kapitału od dnia wymagalności, to jest od 18.08.2016r. do dnia sporządzenia pozwu w wysokości 56,58 zł oraz kwoty 56,21 zł tytułem kosztów działań windykacyjnych w postaci monitów i wezwań telefonicznych i kwota 148,06 zł tytułem pozostałych kosztów działań windykacyjnych, zgodnie z treścią zawartej umowy.

Zastrzeżenia Sądu dotyczą przede wszystkim wysokości opłaty operacyjnej, która zgodnie z umową została ustalona na kwotę 18 303,81 zł, przy kwocie pożyczki 8 000 zł oraz dalszych kwot objętych żądaniem pozwu, to jest kosztów monitów i windykacji.

Sąd uwzględnił jedynie w tym zakresie kwotę 16,80 zł tytułem zwrotu kosztów wysłania 4 pism do pozwanej, których kopie załączono do akt. Ustalając wysokość tych kosztów Sąd przyjął wysokość opłaty pocztowej określonej przez samego powoda na str.3 formularza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego w pozycji : Skutek braku płatności (k.51 akt). Zdaniem Sądu należało uznać za niedozwolone te postanowienia umowy, które przewidują stałe opłaty za windykację i tzw. monitoring, których wysokości nie wykazano. Nie ulega wątpliwości, iż powód może dochodzić obok roszczenia głównego także kosztów związanych z wysyłaniem wezwań do zapłaty, upomnień oraz poniesionych kosztów windykacji, czy też opłat za inne dodatkowe czynności. Strona powodowa nie wykazała jednak, że pozostałe naliczone koszty windykacji i monitoringu odpowiadają rzeczywistym kosztom poniesionym przez powoda. Zdaniem Sądu sposób ich określenia, jak i wysokość czyni z tych postanowień klauzule niedozwolone w rozumieniu art.385¹ kc i art.385² kc., Ugruntowane już orzecznictwo sądów w tym zakresie jest konsekwentne.

Również za wygórowane i zupełnie nieuzasadnione należy uznać żądanie zapłaty kwoty 15 634,50 zł tytułem opłaty operacyjnej. Z rozliczeń przedstawionych przez powoda wynika, że z wpłat dokonanych przez pozwaną na poczet opłaty operacyjnej zaliczono już kwotę 2 669,31 zł. Należy zauważyć, że umowa przewidywała spłatę pożyczki, a zarazem jej obsługę przez okres 4 lat, czyli do sierpnia 2019r. Tymczasem umowa została rozwiązana przed upływem roku, co tym bardziej przemawia za obniżeniem tej opłaty, skoro umowa pożyczki nie jest już obsługiwana, a powód podejmuje jedynie działania zmierzające do uzyskania od pozwanej spłaty zobowiązania i już w dniu 28.09.2016r. skierował pozew do Sądu. Istotnie zgodnie z art.5 pkt.6 ustawy z dnia 12.05.2011r. o kredycie konsumenckim, na który powołuje się strona powodowa na koszt kredytu, poza odsetkami, składają się także opłaty, prowizje, podatki i marże, jeśli są znane kredytodawcy. W okresie, w którym doszło do zawarcia umowy ustawodawca nie określił maksymalnego kosztu kredytu. Ograniczenie takie wprowadzono dopiero w nowelizacji, która weszła w życie w dniu 11.03.2016r. w art. 36a-36d ustawy o kredycie konsumenckim. Postanowienia umów zawartych w okresie wcześniejszym należy jednak oceniać stosownie do ogólnych przepisów zmierzających do ochrony konsumenta, w szczególności normujących zagadnienie klauzul abuzywnych, a także przepisów odsyłających do zasad współżycia społecznego (art. 5 kc i art.58 § 2 kc). Żądanie zapłaty przez konsumenta opłaty przekraczającej 2-krotność kwoty udzielonej pożyczki należy w ocenie Sądu uznać za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Tym bardziej, że pozwana w chwili zawierania umowy nie miała pełnego rozeznania z czego wynika tak wysoki koszt pożyczki i sądziła, że jest to związane z lichwiarskimi odsetkami.

W ocenie Sądu stanowi to niedozwoloną i nieuzasadnioną próbę przerzucenia na konsumenta w całości kosztów związanych z obsługą spłaty pożyczki i to w sytuacji, gdy dochód powoda wynika także ze spłaty odsetek w maksymalnej wysokości.

Reasumując, Sąd uznał za uzasadnione żądanie pozwu w zakresie pozostałej do zapłaty część kapitału w kwocie 7 024,26 zł, odsetek umownych liczonych za cały okres trwania umowy w wysokości 227,50 zł, odsetek za okres opóźnienia w spłacie uiszczonych przez pozwaną poszczególnych rat w wysokości łącznej 16,57 zł, odsetek ustawowych za opóźnienie, liczonych od pozostałej do zapłaty kwoty kapitału od dnia wymagalności, to jest od 18.08.2016r. do dnia sporządzenia pozwu w wysokości 56,58 zł oraz kwoty 16,80 zł tytułem zwrotu kosztu monitów, to jest co do łącznej kwoty 7 341,71 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 29.09.2016r., czyli daty wniesienia pozwu, do dnia zapłaty, zgodnie z art. 481 kc i art. 482 kc.

Wbrew zarzutom pozwanej odsetki naliczone przez stronę powodową mieszczą się w granicach odsetek maksymalnych określonych w art. 359 kc i art. 481 kc i nie zostały zawyżone.

Zatem w pozostałym zakresie żądanie pozwu oddalono jako bezzasadne.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art.100 kpc i art.102 kpc, odstępując od obciążenia pozwanej kosztami procesu w całości. Przede wszystkim żądanie pozwu zostało uwzględnione jedynie w 31%, a zatem w przeważającej części zostało oddalone. Za tego rodzaju rozstrzygnięciem przemawia także sytuacja osobista, majątkowa i zdrowotna, w jakiej pozwana się znajduje i którą szczegółowo opisała w swoich zeznaniach. Należy także zauważyć, że pozwana nie uchylała się od zapłaty, z uwagi na swoją sytuację proponowała powodowi dalszą spłatę w mniejszych ratach. Pomimo wielu zobowiązań stara się je wszystkie w miarę możliwości regulować.